

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษากระบวนการสร้างพื้นที่ทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ (ไทใหญ่, ปกาเกอญอ, ม้ง) : กรณีศึกษาทางสถานีวิทยุชุมชน เอฟเอ็ม 99 เมกะเฮิร์ตซ์ จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นายเอกศักดิ์ เนตรวิเชียร

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์สมโชค อึ้งสกุล

ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีรภัทร วรรณฤมล

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ อินทจักร

กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษากระบวนการสร้างพื้นที่ทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ ทางสถานีวิทยุชุมชน เอฟเอ็ม 99 เมกะเฮิร์ตซ์ 2) เพื่อศึกษาวิธีการนำเสนอรายการของกลุ่มชาติพันธุ์ ทางสถานีวิทยุชุมชน เอฟเอ็ม 99 เมกะเฮิร์ตซ์ และ 3) เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในรายการวิทยุของกลุ่มชาติพันธุ์ ทางสถานีวิทยุชุมชน เอฟเอ็ม 99 เมกะเฮิร์ตซ์ ประเด็นสำคัญของการศึกษา จะได้ทราบแน่ชัดเบื้องหลังกระบวนการสื่อสาร

ผลการศึกษา กระบวนการสร้างพื้นที่ทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ (ไทใหญ่, ปกาเกอญอ, ม้ง) พบว่า

กลุ่มไทใหญ่ มีทักษะการผลิตรายการและการดำเนินงานแบบกึ่งมืออาชีพ เนื่องจากเคยผ่านประสบการณ์จากสถานีของรัฐ ตลอดจนมีองค์กรสนับสนุน และสามารถชักชวนให้บุคคลอื่น ๆ มาร่วมงานอย่างต่อเนื่อง ด้านวิธีการนำเสนอเนื้อหา มุ่งเน้นสาระบันเทิง เพื่อให้กลุ่มผู้ฟังรับทราบข่าวสารและเข้าใจประเพณี วัฒนธรรม รวมทั้งกระตุ้นการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของกลุ่ม สำหรับระดับการมีส่วนร่วม นั้น มีค่อนข้างสูงตั้งแต่ระดับผู้ฟัง จนถึงระดับผู้ผลิตรายการและผู้บริหารรายการ แต่ยังคงขาดการมีส่วนร่วมในระดับการบริหารสถานี

กลุ่มปกากะญอ มีลักษณะการดำเนินงานคล้ายคลึงกับกลุ่มไทใหญ่ แต่ยังขาดการพัฒนาบุคลากรที่จะเข้ามาร่วมจัดรายการและไม่มีองค์กรสนับสนุน ด้านวิธีการนำเสนอเนื้อหา แม้จะมุ่งเน้นสาระบันเทิงเพื่อให้กลุ่มผู้ฟังเข้าใจประเพณีและวัฒนธรรม แต่มิได้กระตุ้นการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของกลุ่ม ดังเช่นกรณีกลุ่มไทใหญ่ สำหรับระดับการมีส่วนร่วมค่อนข้างปานกลาง ตั้งแต่ระดับผู้ฟังจนถึงระดับผู้ผลิตรายการ

กลุ่มม้ง ผู้ดำเนินการเกือบทั้งหมดเป็นนักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ในการจัดรายการมาก่อน และขาดความเข้าใจเรื่องการประสานงานระหว่างสถาบัน ที่สำคัญขาดองค์กรสนับสนุน ด้านงบประมาณ ส่วนวิธีการนำเสนอเนื้อหา มุ่งเน้นสาระบันเทิงเช่นเดียวกัน โดยมีทั้งเรื่องของประเพณี วัฒนธรรม กฎหมายและการศึกษา สลับกับการเปิดเพลง โดยไม่มีการร่วมกันแก้ไขปัญหาของกลุ่ม ทั้งนี้ระดับการมีส่วนร่วมค่อนข้างต่ำ ทั้งในระดับผู้ฟังและผู้ผลิตรายการ ด้วยข้อจำกัดเรื่องความเป็นปัจเจกบุคคล

กระบวนการสร้างพื้นที่ทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งสามกลุ่ม มีนัยทางการเมืองและสังคมอยู่เบื้องหลังกระบวนการสื่อสาร โดยอาสาสมัครเหล่านี้เป็นผู้จุดประกายให้กลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ หันมาสนใจการใช้สื่อวิทยุชุมชน แต่กระบวนการเหล่านี้ยังขาดแนวทางปฏิบัติและการเข้าไปมีส่วนร่วมกับสังคม เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับกลุ่มชาติพันธุ์จากการสื่อสารสองทางผ่านสื่อวิทยุชุมชน

Independent Study Title Studies on Creation Process of Social Space of Ethnic Groups (Shan, The Pga K'nyau, Hmong) : A Case Study at Chiang Mai Community Radio Station, FM 99 MHz.

Author Mr. Ekasake Netvichean

Degree Master of Arts (Media Arts and Design)

Independent Study Advisory Committee

Assoc.Prof. Somchot Ongsakul Chairperson

Asst.Prof. Terapatt Vannaruemol Member

Asst.Prof. Laddawan Inthajakra Member

Abstract

The objectives of the research was 1) To study the creation process of social space of ethnic groups at FM 99 MHz. community radio station 2) To study method of ethnic group's program presentation through FM 99 MHz. community radio station and 3) To study participation process of ethnic groups' program at FM 99 MHz. community radio station. The main issue of this study was to know the connotation of communication process.

The study of the creation process of social space of ethnic groups (Shan, The Pga K'nyau, Hmong) was found that :

Shan : Shan people have a semi-professional skill in radio program production and operation due to their experience gained from joining governmental radio station. Moreover, they are supported by the organization and they can persuade others to participate their activities continuously. For the presentation method, they focus on infotainment to inform and appreciate the audience about news, tradition, and culture. They also urge everyone to take part in solving the groups' problems. For the degree of participation, it is quite high from the audience level to

the level of program producer and administrative staffs, but lacking on the radio station administrator level.

The Pga K'nyau : They share a similarity in their operative style with the Shan, but they are lacking of a personnel development for joining in the radio program production and have no support from any organization. For the presentation methods, even they focus on infotainment to let the audience to understand their tradition and culture, but they don't inspire people to take part in solving the group's problem like that of Shan case. For the degree of program participation, it falls in an intermediate range from the audience level to the program producer level.

Hmong : Most of operating staffs are students who are inexperienced in radio program production and lack an understanding in coordination between groups. The most important factor is the lack of budgeting supporter. As for their program presentation, they also focus on infotainment composing of tradition, culture, legislation, and education. These sections are on air with periodically playing music without talking about their group's problems solving. For the degree of participation, the activity is quite low, both for the audience level and the program producer level due to individual restraints.

All three ethnic groups' social space creation process has some social and political meaning behind their communication process. These volunteers inspire other ethnic groups to turn their interests on using community radio media, but these processes have no operational format and social participation for building a long lasting stability for all ethnic groups from two-way communication through community radio media.